

Az én életem története

Nevem Berger Lőrincné, lánykori nevem Bognár Gertrúd, 1923-ban jöttem a világra Budaörsön, itt ebben a házban, ahol most is lakom. Édesanyám is itt született 1898-ban – meséli Trudi néni. – Nagyon szép gyermekkorom volt. Sokat játszottunk az utcákon, az erdőben.

A mai Szakály Mátyás és Tátra utca sarkán egy forrás eredt. Onnan vettek vizet a budaörsiek a hegyre menet. Szőlőkötözés idején ott áztatták-taposták a rozsszalmát a vízvezető árokban, hogy megpuhuljon. Mi, utcabéli gyerekek odahajtottuk a libákat, kacsákat itatni. Hajdanában majd minden háznál tartottak libát. Gyakran elkószáltak legelőt keresni, át a főúton, a régi sportpályáig. Aztán tele beggyel, de mindig hiánytalanul hazataláltak.

Az volt számomra a nagy öröm, ha a nagymamámmal elmehettem a Tabánba tejfölt, túrót, szőlőt, birsalmát árulni.

A kocsit az öreg, vak lovunk húzta. Visszafele meg száraz kiflit vásárolt a mama a dédunokáinak, mert az sokkal olcsóbb volt, mint a friss, de mégiscsak hozott nekik valamit.

Amikor felcseperedtem, Belgiumba mentem szolgálni, mint olyan sok budaörsi lány. Itthon 20 pengőt lehetett keresni havonta, kintről pedig 80-100 pengőt küldtem haza. Egy módos családnál a konyhában dolgoztam, gyerekekre vigyáztam. A gazdáméknak ékszerüzlete volt. Babkávét ott ittam először, itthon árpakávét fogyasztottunk. Amikor nyaralni ment a család, akkor is magukkal vittek. Szép helyeken jártam velük. Budaörsre ritkán jöhettek haza, mert az utazás sokba került, de a líegei Magyar Liga épületében találkozhattunk, mi budaörsi lányok.

Emlékszem – ez 1938-ban volt – , éppen akkor utaztam át Németországon, amikor Hitler ötvenedik születésnapját ünnepelték. Minden fel volt lobogózva, az állomások, a középületek. Még nem sejtette senki, hogy mennyi szenvedés vár a népekre.

A belgák nem szerették a németeket. A háború közeledtével egyre jobban félték. A gazdag családok közül sokan kivándoroltak Belga-Kongóba, az akkori gyarmatukra. A cselédlányokat is magukkal vitték. Vajon mi lett velük? Amikor hazajöttem, néhány nap múlva a németek megtámadták Franciaországot.

Itthon hamarosan férjhez mentem. Sok barátnőmnek csak távesküvőt adott a sors. A háborús fronton lévő vőlegény a bajtársai előtt mondta ki az igent, és pont abban az időben a menyasszony a budaörsi templom oltára előtt állt és tanúk előtt tette ugyanezt. Ezt hivatalosan is érvényesnek tartották. Baj akkor történt, ha a házastársak többé nem látták egymást. Az én férjem, Isten engedelmével, hazajött a háborúból, de két szép testvéröccse odaveszett. Apósomékat pedig 1948-ban kitelepítették. A saját családuknak édesapám magyar származása miatt kapott mentességet. Szörnyű időket éltünk! Az éhező emberek kijöttek Pestről élelem után kutatni, holott nekünk se volt semmink. Féltünk tőlük, féltünk mindenkitől. Sokáig ablakunk sem volt. Sokat szenvedtek azok is akik itt maradtak, meg azok is, akik idejöttek. Ma a legnagyobb öröm számomra, ha a dédunokáimra vigyázhatok.

(steinhauser)